

METODY VÝKLADU – JAZYKOVÝ VÝKLAD

Dennis Wassouf

TPII 2024

KOMENTÁŘOVÁ LITERATURA

- Definice a pojmové rozlišení soukromí.

V tomto pojetí lze v souladu s judikaturou ESLP rozsah práva na soukromý život (které ale významově v tomto širokém pojetí musí nutně splývat s pojmem „soukromí“) strukturovat následujícím způsobem:¹⁴⁴⁶

1. **právo na sebeurčení** – jak ve vztahu k morální, tak tělesné integritě;
2. **právo na soukromí v prostorové dimenzi** – ochrana soukromých prostor, obydlí;
3. **právo realizovat rodinný život** – sem se řadí právo na uzavření manželství, právo na rozhodnutí být či nebýt rodičem, včetně rodiče biologického a práva na asistovanou reprodukci, atp.;
4. **právo na zajištění důvěrnosti komunikace.**

Tato široká konstrukce práva na soukromí není českou doktrínou ani judikaturou (s výjimkou judikatury ÚS¹⁴⁴⁷) dosud plně akceptována – zejména co se systematické dělení týče. V oblasti civilistiky je tak stále upřednostňováno tradiční dělení na různá dílčí osobnostní práva, přičemž právo na soukromí je pouze jedním z nich. Vedle práva na soukromí je tedy dále odlišováno právo na důstojnost, čest, tělesnou integritu atd. Podstatnou roli při vymezení pojmu soukromí hraje rovněž dělení na úpravu veřejnoprávní (EÚLP, LZPS) či soukromoprávní (OZ). Je zřejmé, že veřejnoprávní úprava výrazně ovlivňuje pojetí konceptu soukromí i v rámci soukromého práva, ale odlišnosti v systematickém uspořádání zatím přetrvávají. Tyto odlišnosti se pak projevují i v koncepci pojetí práva na soukromí (a v systematické dělení chráněných osobnostních statků) v OZ.

KOMENTÁŘOVÁ LITERATURA

- Zakotvení principu proporcionality. **Zákon nás vybízí k použití argumentační techniky.**

vém vážení střetnuvších se principů, bylo možno i v rámci úpravy OZ 1964 dojít ke spravedlivému rozhodnutí, které dostatečně akcentovalo význam obou principů (základních práv) při rozhodování v konkrétním případě; soudní praxe ovšem byla nejednotná a výsledek konkrétního případu nepředvídatelný.

III. Povaha nové úpravy

- 3 V zásadě se jedná o vtělení zásady **poměrnosti** (principu proporcionality) přímo do textu OZ. Toto ustanovení tak představuje spíše **právní princip**, nežli skutečné právní pravidlo. Tento princip je v textu zákona obsažen zejména proto, že zákon nestanoví, které jiné právo či další hodnoty (zájmy) mají být upřednostňovány. Použití tohoto ustanovení pak bude v praxi vždy odvislé od okolností konkrétní situace a od jejího právně principiálního řešení.

IV. Přínos nové úpravy

- 4 S ohledem na vyšší právní jistotu tak lze přivítat, že zákon pro výjimečné situace pořízení nebo použití vyjmenovaných chráněných statků v rámci výkonu nebo ochrany jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob výslovně upravil. I v této situaci zůstává ale zcela nezbytné, aby případné použití uvedených chráněných statků **bylo podrobeno testu proporcionality** ve vztahu k způsobenému zásahu do osobnostního práva člověka. I zde by základní maximou měla zůstat zásada nedotknutelnosti člověka a při aplikaci tohoto ustanovení je nutno pečlivě zvažovat, zda povaha práv nebo zájmů, jejichž výkon (ochrana) má být tímto ustanovením umožněn, je natolik významná, aby ospravedlňovala zásah do všeobecného osobnostního práva člověka.

KOMENTÁŘOVÁ LITERATURA

- § 90 považuje „dodatečný korektiv“ - ???

Nahrazovaná ustanovení

§ 12 odst. 3 OZ 1964

Literatura k § 90

BARTOŇ, M. *Svoboda projevu a její meze v právu České republiky*. Praha: Linde Praha, 2002; FLIEDER, K. *Právo k vlastnímu obrazu, zejména fotografickému*. Právník, 1910, č. 14; FRYDRYCH, J. *Smlí Vás pouliční fotograf fotografovati? Česká advokacie*, 1934, č. 6; HANSEL, M. *Kamerové systémy instalované zaměstnavateli*. Právní rádce, 2003, č. 8; HERCZEG, J. *Případ Caroline von Hannover – zveřejnění fotografií ze soukromí prominentů*. Právní rozhledy, 2004, č. 23; CHALOUPKOVÁ, H. *Užití fotografií pro komerční účely*. Strategie, 1997, č. 6; KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2012; KNAP, K. *Ochrana podoby v československém občanském právu*. Právní obzor, 1969, č. 2; NONNEMANN, F. *Odvolání souhlasu se zpracováním osobních údajů*. Právní rozhledy, 2011, č. 24; ŠIMÍČEK, V. (ed.). *Právo na soukromí*. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2011; TELEČ, I. *Autorské právo k fotografiím podle nového autorského zákona*. Právní rozhledy, 2000, č. 12; TELEČ, I. *Svolení, nebo zákonné licence v právu osobnostním*. Právní rozhledy, 2007, č. 24

Komentář

Toto ustanovení představuje jakýsi **dodatečný korektiv** užití všech shora uvedených zákonných licencí. Vždy při použití těchto licencí k zásahu do osobnostních práv dotčeného člověka je nutno vycházet z toho, že licence představují pouhou výjimku z jinak vyžadovaného svolení s každým takovým zásahem. Proto při každém zásahu do chráněných osobnostních statků, být zákonem aprobovaném, **musí být dbáno principu nedotknutelnosti člověka**. I zákonný důvod zásahu musí respektovat svůj status výjimky z pravidla a nesnažit se rozšiřovat svůj rozsah mimo jasně vymezený účel, ke kterému má výjimka sloužit.

Zákonný důvod k zásahu tedy nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka (může se jednat jak o zájmy osobní – např. zájem na ochraně rodinných vztahů, tak zájem majetkový). Tak např. zpravodajská licence nesmí být využita k pořizování fotografií ze soukromého života člověka za účelem dokumentování života právě této osoby (*paparazzi*).

§ 91

566

- 3 Při následném zkoumání souladu zásahu (použití chráněného statku) s tímto ustanovením bude tedy nutno posuzovat
1. **nepřiměřenost zásahu** – v tomto případě bude vždy nutno zkoumat, zda zásah byl v souladu se stanoveným účelem a byl proporcionální ve vztahu ke způsobu i cíli, kterého zásahem má být dosaženo;
 2. **oprávněnost zájmů člověka** – v principu se bude jednat o takové zájmy, které vyplývají z ústavně zaručených práv a svobod.¹⁴⁶⁶

KOMENTÁŘOVÁ LITERATURA

- LZPS – Otázka možnosti omezení vlastnického práva ve vztahu k jeho sociální funkci. – Jak se to vztahuje konkrétně k pronajímání?

43. Omezení vlastnického práva z důvodu sociální funkce vlastnictví neboli z důvodu závazku vlastníka vůči společnosti je tedy přípustné, avšak pouze tehdy, pokud je stanoveno zákonem, sleduje legitimní cíl a zachovává vztah přiměřenosti mezi omezením pro vlastníka a výhodou pro ostatní. Pokud je omezení vlastnictví legitimní a legální, avšak vlastník by musel nést nepřiměřené břemeno, pak se již stává omezením podle následujícího odstavce a expropriací, která vyžaduje spravedlivou náhradu (např. v případě zbavení možností užívat vlastní pozemek z důvodů omezení vyplývajícího z politiky územního plánování, viz dále k rozsudku ESLP *Sporrong a Lönnroth proti Švédsku*).

VÝKLAD PODLE OZ

§ 2 Občanského zákoníku

(1) Každé ustanovení soukromého práva lze vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem vůbec, se zásadami, na nichž spočívá tento zákon, jakož i s trvalým zřetelem k hodnotám, které se tím chrání. Rozejde-li se výklad jednotlivého ustanovení pouze podle jeho slov s tímto příkazem, musí mu ustoupit.

(2) Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu.

(3) Výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění.

Otázky:

1. Jaké výkladové metody OZ vymezuje?
2. Jedná se zde o závazný návod, jak má interpret při interpretaci ustanovení tohoto právního předpisu postupovat? Svou odpověď vysvětlete.
3. Je podle Vás vhodné a účelné takovýto návod vtělovat do textu právního předpisu?

VÝKLAD PODLE OZ

Co dělat když neidentifikujeme právně závazné pravidlo chování?

§ 10 OZ

(1) Nelze-li právní případ rozhodnout na základě výslovného ustanovení, posoudí se podle ustanovení, které se týká právního případu co do obsahu a účelu posuzovanému právnímu případu nejbližšího.

(2) Není-li takové ustanovení, posoudí se právní případ podle principů spravedlnosti a zásad, na nichž spočívá tento zákon, tak, aby se dospělo se zřetelem k zvyklostem soukromého života a s přihlédnutím k stavu právní nauky i ustálené rozhodovací praxi k dobrému uspořádání práv a povinností.

Otázky:

1. **Jaké techniky výkladu/aplikace práva OZ zakotvuje zde?**
2. **Jak si vykládáte toto ustanovení ve vztahu k soudům? Co jim výslovně umožňuje?**

VÝKLAD PODLE OZ

OZ nám v §2 stanovuje:

1. Jazykový výklad („nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov“);
2. Formálně systematický („v jejich vzájemné souvislosti“);
3. Subjektivně historický („z jasného úmyslu zákonodárce“);
4. Teleologický („nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu“; F. Melzer by řekl objektivně teleologický);
5. Axiologický/hodnotový výklad („nesmí být v rozporu s dobrými mravy“);
6. Ústavně konformní výklad („vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem“).

VÝKLAD PODLE OZ

- V § 2 se odráží právně teoretický spor – **textualismus vs. purposivismus vs. intencionalismus**.
- Skrze použití **analogie** a uznání, že ne vždy je možné pro řešený případ nalézt odpovídající právní pravidlo zakotvuje tzv. **soudcovskou tvorbu práva**.
- Textualisté „*zdůrazňují, že legislativní proces je nastaven tak, aby bylo dosaženo shody na slovech, nikoli na motivech nebo záměrech. Jistě, někteří lidé by mohli očekávat, že zákonodárci budou mezi sebou jednat tak dlouho, dokud nedosáhnou shody na tom, jakým směrem by se měla veřejná politika ubírat, a poté budou tuto shodu realizovat prostřednictvím právních předpisů určených k uskutečnění dohodnutých záměrů. Pokud si někdo představuje legislativní proces takto, mohl by chápat výsledné zákony jako odraz kolektivních záměrů, které jdou daleko za konkrétní ustanovení zákonů. Většina textualistů (a vlastně i většina moderních badatelů v oblasti legislativy) však zastává jiný názor a má odlišný pohled na legislativní proces. Hovoří o soupeření mezi zájmovými skupinami, jejichž zastánci se snaží dosáhnout kompromisu ohledně zákonného znění, i když se shodnou na tom, že se neshodnou na širších politických záměrech. V rozsahu, v jakém jsou zákony kompromisy tohoto druhu, by soudy, které se snaží prosadit jejich zamýšlený význam, neměly lehkovážně vycházet z jejich "ducha", aby odpovídaly na otázky, které zákony zřejmě neřeší. Textualisté totiž namítají, že taková extrapolace "je jistým způsobem zmařením původního legislativního plánu"; smyslem většiny zákonů je uskutečnit kompromis mezi konkurujícími si cíli, a soudy, které rozšíří jeden nebo druhý z těchto záměrů na nějakou novou oblast, riskují, že "naruší rovnováhu balíčku", který schválil zákonodárce, jenž zákony přijal.*“ – Caleb Nelson

- **Problém jazykové interpretace se dotýká tématu důlny meci**

POUŽITÝ JAZYK A JAZYKOVÝ VÝKLAD

- **„Zásadně je relevantní obecný význam slov.“ – Jak tuto větu chápete?**
- Zákonodárce má povinnost používat obecný jazyk – jde o předpoklad srozumitelnosti (čl. 40 LPV).

Jaký je vztah právního a obecného jazyka?

Čím je právní jazyk specifický?

JAZYKOVÝ VÝKLAD

- Kontinentální tradice je **orientována na text zákona**.
- Odpovědi na právně relevantní otázky hledáme nejprve v textu právních předpisů.
- Právní předpis je **písemné zachycení vůle normotvůrce**.
- **ÚS** je orientován spíše teleologicky. Jazykový výklad považuje za logický počátek výkladu:

„V ústavní stížnosti je argumentováno pouze jazykovým, resp. doslovným výkladem. Tím je však zcela nereflexována základní teze interpretace práva, a to sice, že nelze ztotožňovat text právního předpisu a právní normu, která je významem tohoto textu. Právní norma se ne vždy musí krýt s tím, jak je vyjádřena v textu zákona, a to ani v takovém případě, kdy se text může jevit jako jednoznačný a určitý (srov. např. I. ÚS 138/06). Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. ... Stěžovatel nepoukázal na žádný jiný (alternativní) smysl a účel na podporu svého závěru o odlišné právní normě a založil jej toliko na argumentu textem předmětného ustanovení. Tím však svou argumentací popřel podstatu práva, která je dána jeho účelovým zaměřením, tj. záměrně regulovat v té které podobě společenské vztahy; z jeho výkladu plyne, že smysl a účel právní normy nemusí být zjišťován a postačí vyjít pouze z textu právního předpisu.“

Nález I.ÚS 2920/09 ze dne 8. 2. 2011 (K možnosti ukládat povinnosti (náhradu škody) v soudním řízení pouze účastníkům řízení)

JAZYKOVÝ VÝKLAD

- ÚS v dřívějším nálezu ve věci „*Advokátní přímus v řízení před ústavním soudem*“ vymezil primární funkci jazykového (doslovného) výkladu:

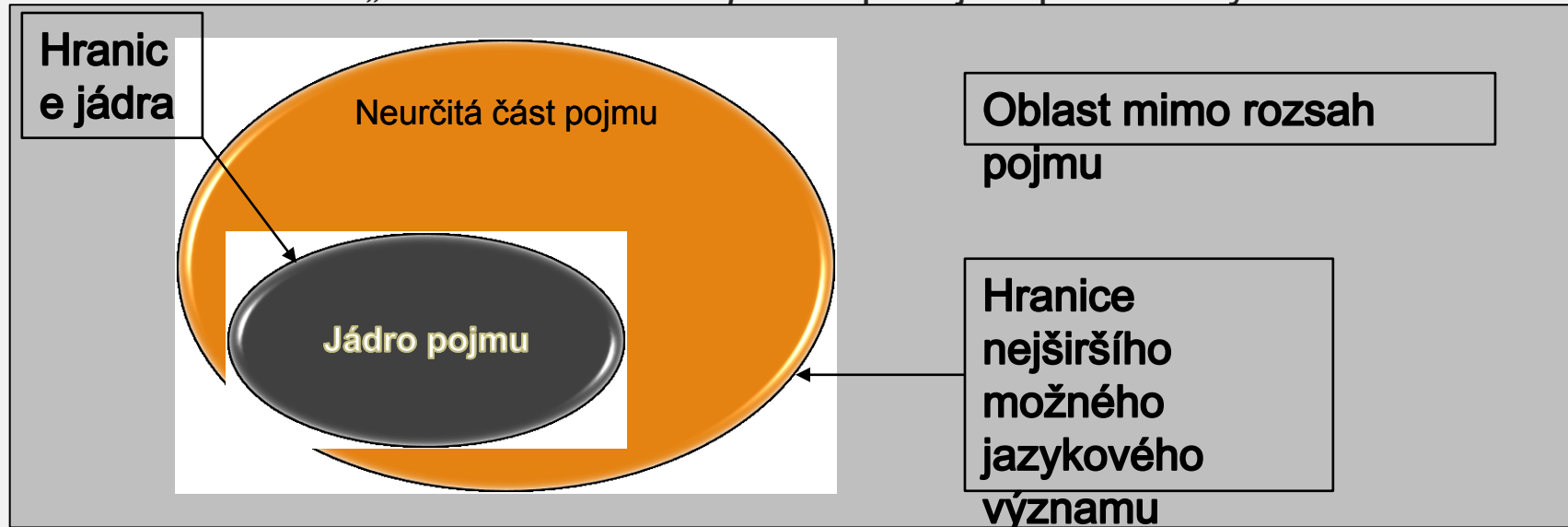
„V případě aplikace právního ustanovení nutno prvotně vycházet z jeho doslovného znění. Pouze za podmínky jeho nejasnosti a nesrozumitelnosti (umožňující např. více interpretací), jakož i rozporu doslovného znění daného ustanovení s jeho smyslem a účelem, o jejichž jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoli pochybnost, lze upřednostnit výklad e ratione legis před výkladem jazykovým.“

Nález Pl. ÚS-st. 1/96 ze dne 21. 5. 1996

- Když doslovný výklad selže, přichází další metody.
- Východiskem je **model tří oblastí významu pojmu** (Filip Melzer, Phillip Heck, Ernst Kramer).

JAZYKOVÝ VÝKLAD

- **Problém neurčitosti jazyka** – nejistota ohledně významu nemůže soudce zprostit povinnosti rozhodnout. **Soudce je povinen rozhodnout.**
- **Funkce jazykového výkladu:** určit hranice jasnosti a neurčitosti; „*vymežit hranice sémantických hracích ploch.*“
- V každé této „*sémantické hrací ploše*“ platí jiná pravidla výkladu.

JAZYKOVÝ VÝKLAD

- a) **Jádro pojmu** – jevy a předměty, které by prakticky každý příslušník určitého jazykového prostředí podřadil pod daný pojem.
- b) **Neurčitá část pojmu** – jevy a předměty, které by někteří příslušníci jazykového prostředí podřadili pod daný pojem a jiní nikoliv (např. je bonsai strom nebo keř).
- c) **Oblast mimo rozsah pojmu** – jevy a předměty, které by nikdo pod daný pojem nepodřadil (mluví-li zákon o ochraně stromů, nemá tím na mysli pampelišky).

JAZYKOVÝ VÝKLAD

- Franz Bydliniski používá příklad se závětí. Podle § 578 Všeobecného zákoníku občanského platí, že *„Kdo chce pořizovati písemně a bez svědků, musí závěť nebo dovětek vlastní rukou napsati a svým jménem vlastní rukou podepsati.“*
- Problém se týká pojmu „jméno“, v dnešním OZ se ten samý problém týká slova „podpis“.

Máme závěti, které jsou podepsány:

- a) Josef Trávníček – jádro pojmu
- b) Trávníček – jádro pojmu
- c) J. T. – hranice neurčité oblasti a oblasti mimo rozsah pojmu
- d) Josef – hranice jádra a neurčité oblasti
- e) Váše otec - oblast mimo rozsah pojmu
- f) Sbohem mí drazí. - oblast mimo rozsah pojmu
- g) XXX - oblast mimo rozsah pojmu

JAZYKOVÝ VÝKLAD

Příklad:

§ 1494 odst. 1 OZ

„Závěť je třeba vyložit tak, aby bylo co nejvíce vyhověno vůli zůstavitele. Slova použitá v závěti se vykládají podle jejich obvyklého významu, ledaže se prokáže, že si zůstavitel navykl spojovat s určitými výrazy zvláštní, sobě vlastní smysl.“

§ 1533 OZ

„Kdo chce pořizovat v písemné formě beze svědků, napíše celou závěť vlastní rukou a vlastní rukou ji podepíše.“

Podpis „Tvá matka“ vyústil v neplatnost závěti – Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.3. 2009, sp. Zn. Cdo 51/2008

JAZYKOVÝ VÝKLAD

- Doslovný výklad je omezen na jádro pojmu (metoda „kouknu a vidím“).

Oblast neurčitosti vybízí k:

- a) Restriktivnímu výkladu (výsledný výklad je užší než převládající jazykový úzus);
 - b) Extenzivnímu výkladu (výsledný výklad je širší než převládající jazykový úzus).
- Oba případy lze ještě považovat za výklad stávajícího práva.
 - Překročení meze nejširšího možného výkladu nás posouvá od extenzivního výkladu k analogii – **dotváření práva**.

JAZYKOVÝ VÝKLAD - ZÁSADY

- **Primární je text:** to, co vyjadřuje (slovy v kontextu), je to, co znamená. Text je třeba vykládat jako celek. Nesrozumitelný text nemůže nést právní normu.
- **Přednost má ten výklad, který odpovídá textu, a který podporuje jeho vyjádřený účel.** Ustanovení mají být vykládána tak, aby byla ve vzájemném souladu, ne rozporu.
- **Slova v normativním textu nesou obvyklý význam, ledaže z kontextu vyplývá, že nesou jiný význam.** Totéž platí pro gramatická pravidla. Slovům se má přikládat význam dle správné gramatiky a užívání.

JAZYKOVÝ VÝKLAD - ZÁSADY

- **Text zahrnuje všechny případy a žádný nechtěně nevynechal** (*casus omissus pro omisso habendus est*).
- **Obecné pojmy nesou obecný význam** (*generalia verba sunt generaliter intelligenda*).
- **Mužský rod zahrnuje ženský rod (a naopak) a jednotné číslo zahrnuje množné číslo** (a naopak), není-li důvod předpokládat opak. – **GENERICKÉ MASKULINUM/FEMININUM**
- **Zájmeno nebo přívlastek se obvykle vztahují k nejbližšímu rozumnému prvku.**
- **Slovo nebo slovní spojení (pojem) má v celém textu stejný význam; jiné výrazy nesou jiný význam.**
- **Každé slovo má význam** (*verba cum effectu sunt accipienda*). Žádné nelze pominout.
- **Zvláštní ustanovení má přednost před obecným** (*generalia specialibus non derogant*). Vzájemně neslučitelná ustanovení na stejné úrovni přijatá současně jsou vyloučena.

JAZYKOVÝ VÝKLAD - ZÁSADY

- **Dovolení jednání zahrnuje dovolení všech nezbytných předpokladů.**
- **Vyjádření jedné věci znamená vyloučení jiné** (*expressio unius est exclusio alterius*).
- **Povinnosti jsou stanoveny jinak než oprávnění.** Pravomoci státu jsou limitovány a musí být výslovně uvedeny.

§ 107 odst. 4 OSŘ

*„Ten, kdo nastupuje do řízení na místo dosavadního účastníka řízení, **musí přijmout** stav řízení, jaký tu je v době jeho nástupu do řízení.“*

§ 96 odst. 1 OSŘ

*„Žalobce (navrhovatel) **může vzít** za řízení zpět návrh na jeho zahájení, a to zčásti nebo zcela.“*

JAZYKOVÝ VÝKLAD - ZÁSADY

- **Blízká slova sdílí vzájemně význam** (*noscitur a sociis*).

Výbušniny musí být uloženy v „obalu nebo plechové nádobě“. Co když je někde ponese v látkové tašce?

- **Obecná slova ve výčtu jsou určena jednotlivými prvky výčtu** (*eiusdem generis*).

Pokud například zákon odkazuje na automobily, nákladní automobily, traktory, motocykly a jiná motorová vozidla, soud může použít *eiusdem generis* a rozhodnout, že mezi tato vozidla (ne)patří letadla. Jak byste rozhodli a proč?

- **Pojmy v daném právním odvětví je nutno interpretovat jednotně**, ledaže je důvod k opačnému postupu. Totéž platí pro pojmy určené doktrínou nebo soudní praxí.
- **Zrušení rušícího ustanovení neobnovuje platnost zrušeného ustanovení.**

PŘÍKLADY

Určete, zda je možné jmenovat místopředsedu Nejvyššího soudu pouze z řad soudců Nejvyššího soudu nebo to může být soudce jakéhokoli soudu. Může být více předsedů? Může být jeden místopředseda?

Ústava ČR, čl. 62.

Prezident republiky

- a) jmenuje a odvolává předsedu a další členy vlády a přijímá jejich demisi, odvolává vládu a přijímá její demisi,*
- b) svolává zasedání Poslanecké sněmovny,*
- c) rozpouští Poslaneckou sněmovnu,*
- d) pověřuje vládu, jejíž demisi přijal nebo kterou odvolal, vykonáváním jejích funkcí prozatímně až do jmenování nové vlády,*
- e) jmenuje soudce Ústavního soudu, jeho předsedu a místopředsedy,*
- f) jmenuje ze soudců předsedu a místopředsedy Nejvyššího soudu,*
- g) odpouští a zmírňuje tresty uložené soudem a zahlazuje odsouzení,*
- h) má právo vrátit Parlamentu přijatý zákon s výjimkou zákona ústavního,*
- i) podepisuje zákony,*
- j) jmenuje prezidenta a viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu,*
- k) jmenuje členy Bankovní rady České národní banky.*

ŘEŠENÍ

- Zákon žádné bližší upřesnění neobsahuje.
- Jádrem pojmu „ze soudců“ by zahrnovalo soudce všech úrovní soudní soustavy.
- Do neurčité oblasti pojmu spadají soudci ÚS coby soudu stojícího mimo soudní soustavu, viz *lex specialis* čl. 62 písm. E) Ústavy.
- Naproti tomu čl. 82 Ústavy o nich mluví jsou o soudcích.
- **Ústavní soudci budou spadat do neurčité části pojmu + soudci mezinárodních soudů a emeritní soudci.**
- ÚS dospěl k tomu, že prezident **jmenuje soudce NS pouze ze soudců přidělených k Nejvyššímu soudu.**
- Výklad ÚS je užší (restriktivní) než je jádro pojmu a jde proti textu zákona (*contra verba legis*).
- Jednalo se o dotváření práva.

PŘÍKLADY

Znamená slovo „zbraně“ v ustanoveních trestního zákoníku totéž? Je možné spáchat trestný čin Vývoj, výroba a držení zakázaných bojových prostředků vývozem jedné zbraně? Mohu podle § 32 oprávněně použít i více zbraní?

§ 280 Trestního zákona

Vývoj, výroba a držení zakázaných bojových prostředků

(1) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, vyvíjí, přechovává nebo hromadí zbraně, bojové prostředky nebo výbušniny zakázané zákonem nebo mezinárodní smlouvou anebo s nimi jinak nakládá, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let nebo propadnutím majetku.

(2) Stejně bude potrestán, kdo provozy určené k vývoji, výrobě nebo skladování zbraní, bojových prostředků nebo výbušnin uvedených v odstavci 1 projektuje, staví nebo užívá.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu, nebo

c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(4) Příprava je trestná.

§ 32 Trestního zákona – Oprávněné použití zbraně

Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.

ŘEŠENÍ

Slovo „zbraně“ má v obou případech odlišný význam.

- V prvním případě zbraň vystupuje jako pasivní objekt zájmu pachatele (vyrábí ji, hromadí).
- Ve druhém případě se jedná o nástroj určený k zesílení útoku. Dané ustanovení říká, že použití zbraně jako prostředku k zesílení útoku není možné považovat za trestný čin bez dalšího. Je třeba zvážit, zda takové použití nebylo oprávněné.

Trestného činu § 280 TZ se nelze dopustit výrobou jedné zbraně.

- Svou dikcí ustanovení míří na kumulativní naplňování znaků skutkové podstaty trestného činu. Míří na soustavnou a/nebo hromadnou činnost.
- Výroba je jednoho kusu zbraně je pak TČ dle § 279 Nedovolené ozbrojování.

Legální definice zbraně

§ 118 TZ – Spáchání trestného činu se zbraní

„Trestný čin je spáchán se zbraní, jestliže pachatel nebo s jeho vědomím některý ze spolupachatelů užije zbraně k útoku, k překonání nebo zamezení odporu anebo jestliže ji k tomu účelu má u sebe; zbraní se tu rozumí, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.“

Existuje-li legální definice, pak má přednost před významem/významy slova v obecném jazyce.

PŘÍKLAD

Vaše klientka na jí pořádanou mezinárodní prodejní výstavu kuličkových ložisek vybírala nikoli vstupné, ale registrační poplatek. Určete, zda je povinna platit poplatek ze vstupného.

§6 Poplatek ze vstupného - Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších právních předpisů

(1) Poplatek ze vstupného se vybírá ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, sníženého o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena. Vstupným se pro účely tohoto zákona rozumí peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit. Z akcí, jejichž celý výtěžek je odveden na charitativní a veřejně prospěšné účely, se poplatek neplatí.

(2) Poplatek ze vstupného platí fyzické a právnické osoby, které akci pořádají.

(3) Sazba poplatku ze vstupného činí až 20 % z úhrnné částky vybraného vstupného. Obec může po dohodě s poplatníkem poplatek stanovit paušální částkou.

ŘEŠENÍ

- V řízení 1 Afs 5/2011 se NSS argumentačně opřel o **legální definici** obsaženou v druhé větě předmětného ustanovení: „ *Vstupným se pro účely tohoto zákona rozumí peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit*“.
- Pro chápání pojmu „vstupné“ není rozhodné, jaký význam mu přiřkláda pořadatel akce, ale účastník.
- Pokud zaplacení částky slouží jako podmínka účasti na akci, pak jde o vstupné.
- Není přitom rozhodné, za co konkrétně byla peněžní částka zaplacená, byla-li její úm zaplacením podmíněna účast.
- Je jedno, zda je účastník akce následně registrován do seznamu členů spolku atd.

Pěkný den 😊